

Καθαρά Δευτέρα

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Συναξαριακές Μορφές

Εορτάζει 48 ημέρες πριν το Άγιο Πάσχα.

Με την Καθαρά Δευτέρα ξεκινά η Σαρακοστή για την Ορθόδοξη εκκλησία, ενώ ταυτόχρονα σημάνει το τέλος των Απόκρεω. Η Καθαρά Δευτέρα ονομάστηκε έτσι γιατί οι Χριστιανοί «καθαρίζονταν» πνευματικά και σωματικά. Είναι μέρα νηστείας αλλά και μέρα αργίας για τους Χριστιανούς. Η νηστεία διαρκεί για 40 μέρες, όσες ήταν και οι μέρες νηστείας του Χριστού στην έρημο.

Την Καθαρά Δευτέρα συνηθίζεται να τρώγεται λαγάνα (άζυμο ψωμί που παρασκευάζεται μόνο εκείνη τη μέρα), και άλλα νησίσιμα φαγώσιμα, κυρίως λαχανικά, όπως και φασολάδα χωρίς λάδι. Επίσης συνηθίζεται το πέταγμα

χαρταετού.

Η Καθαρά Δευτέρα εορτάζεται 48 ημέρες πριν την Κυριακή του Πάσχα.

Η κυρά Σαρακοστή

Ένα έθιμο που έχει σχεδόν χαθεί είναι αυτό της Κυρά Σαρακοστής. Πρόκειται για ένα ιδιόμορφο ημερολόγιο με το οποίο μετρούσαν τις εβδομάδες της νηστείας (Σαρακοστής).

Η κυρά Σαρακοστή στις περισσότερες περιοχές ήταν μια χάρτινη ζωγραφιά. Απεικόνιζε μια γυναίκα με σταυρωμένα χέρια, λόγω προσευχής, σαν καλόγρια, χωρίς στόμα, λόγω νηστείας, και με επτά πόδια που αναπαριστούσαν τις επτά εβδομάδες της Μεγάλης Σαρακοστής. Κάθε Σάββατο έκοβαν ένα πόδι και έτσι ήξεραν πόσες βδομάδες νηστείας απέμεναν μέχρι το Πάσχα. Το Μεγάλο Σάββατο, έκοβαν και το τελευταίο πόδι.

Αυτό το κομμάτι χαρτί το δίπλωναν καλά και το έκρυβαν σε ένα ξερό σύκο. Τοποθετούσαν το σύκο αυτό μαζί με άλλα, και σε όποιον το έβρισκε θεωρούνταν ότι του έφερνε γούρι.

Σε άλλα μέρη της Ελλάδας η Κυρά Σαρακοστή δεν ήταν φτιαγμένη από χαρτί, αλλά από ζυμάρι. Το ζυμάρι φτιαχνόταν με αλεύρι, αλάτι και νερό. Η διαδικασία ήταν κι εδώ η ίδια όπως και με την χάρτινη. Μια παραλλαγή του εθίμου της Κυράς Σαρακοστής είναι φτιαγμένη από πανί και γεμισμένη με πούπουλα.

Για την Κυρά Σαρακοστή έχουν γραφτεί και οι εξής στίχοι:

Την Κυρά Σαρακοστή που 'ναι έθιμο παλιό
οι γιαγιάδες μας την φτιάχναν με αλεύρι και νερό.

Για στολίδι της φορούσαν στο κεφάλι έναν σταυρό
μα το στόμα της ξεχνούσαν γιατί νήστευε καιρό.

Και τις μέρες της μετρούσαν με τα πόδια της τα επτά.
Έκοβαν ένα την βδομάδα μέχρι 'νάρθει η Πασχαλιά.

Πηγή: saint.gr